№ 39 — 1877 ՇԱԲԱԹ 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ — № 39

ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԱՄՍԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆ 10 ՄԻԱՁԱԿ ՏԱՐԻՆ Է 1 ԿՈՊԵԿ:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայերէն եւ օտար լեզուներով.

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ԱՄԵՆ ՇԱԲԱԹ ՕՐ ՄԻ ԹԵՐԹ. ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆՆ Է 6 Ր.
Ծանուցագրերը դիմում են ուղղակի Въ редак. газеты „Пчела Армянъ“.

ԹԻՖԼԻՍ 8-ԻՆ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ

Անցեալ անգամ խոստացել էինք խօսելու Ռուսաց «Сѣверн. Вѣст.» լրագրի առաջարկութեան մասին հայ գաղթականներին Ափխազիասում բնակեցնելու վերաբերութեամբ:

Յիշեալ լրագրի խմբագրութիւնը իւր հրատարակութեան 142-երորդ համարում գրում է. Անվկասում զարհիւր է հարց գրում է. ազովկասում զարհիւր է հարց օգնութիւն հասցնելու համար այն քրիստոնեայ ընտանեաց, որոնք փախել են Տաճկաստանից երևանի նահանգը: Դրամական և այլ զոհաբերութիւնք, ասում է յիշեալ խմբագրութիւնն, անշուշտ կլինին բաւականաչափ, բայց դոքա ժամանակաւորապէս նոցա վիճակը թեթևացնելու միայն կ'ծառայեն. հարկաւոր է հոգալ աւելի հիմնաւոր միջոցներ նոցա ապագայ ապահովութեան համար և այս միջոցը համարում է խմբագրութիւնը, համաձայն երևանի մանուածոցովի ձգտմանց, որոնել և գտնել նոցա համար բնակութեան տեղ, ուր նոքա տեղաւորվելով իրանց պարապմամբ և երկրի մշակութեամբ ապահովվին իրանց կեանքը: Ցայտնի բան է այս աւելի ապահով և բնական միջոցն է:

Յետոյ յիշեալ խմբագրութիւնը հարցնում է, ո՞ւր գտնեն երկիր Հայերի համար — կարծես Ռուսահայաստանի մէջ պակաս է յարմար երկիր մի քանի հարիւր հայ ընտանեաց համար:

Ապա Сѣверн. Вѣст-ի խմբագրութիւնը կարծես գաղթական Հայերի վիճակի վերայ ցաւելով գտնում է նոցա համար Ամերիկա, ասելով. գրադրը ինքը ցոյց է տալիս Հայերին բնակեցնելու տեղ — այդ է Ափխազիան, որոյ բնակիչների նշանաւոր մասը տեղափոխվեցաւ վերջին ժամանակ Տաճկաստանից երևանի նահանգը: Դրամական և այլ զոհաբերութիւնք

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՎԱՆԳԱՅԻ

(ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԹԵՐԹ)

ԱՄԵՆ ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ

Տարեկան գինը 4 ռուբլի, կիսոյ 2 ռ. 50 կ.
Առանձին համարը 5 կ.
Ամսագրի բաժանորդագրութիւնը ընդունում է միայն Վարդանանց վանքի տպարանը։
Ձրի օրինակներ չեն տրւում։
Ձեռագրերը չեն վերադարձւում։

ՈՒՂԵՎՈՐ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ի ՄԱՍԻՆ ՀԱՅՈՑ ՍՐԲՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ

(Պատմական ակնարկ)

Ա.

Ամէն տարի Մայիսի 8-ին, Հայոց Սրբոց Առաքելութեան տօնի օրը, Հայ Եկեղեցին յիշատակում է Հայոց Լուսաւորչի Գրիգորի Պարթեւի թոռների՝ Ներսէսի, Յուսիկի, Վրթանէսի, Դանիէլի, Յովհաննէսի, Եզնիկի, Գրիգորիսի, Յովսէփի, Ներսէսի, Ներսէսի, Ներսէս

ՎԱՂՈՒՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԻՊԱՍԱՆ

Ա. ՀԱՅԿԱԶՅԱՆ

Ա. Հայկազյան. Պատմական վիպասան. Ծնվել է 1847 թ. Ռոստովում (Ռուսաստան)։ Ավարտել է Ռոստովի գիմնազիան։ Աշխատել է տարբեր պաշտոններում։ Մահացել է 1917 թ. Պետերբուրգում։

Հայկազյանի առաջին վեպը «Ոսկե գանձը» (1879) պատմում է 17-րդ դարի մասին։ Գլխավոր հերոսը՝ երիտասարդ ազնվական Արտավազդ Մամիկոնյանը, պայքարում է լեհական ներխուժման դեմ։ Վեպը գրված է ռոմանտիկ ոճով, հարուստ է արկածային սյուժետային գծերով։

«Վերջին Արշակունին» (1882) նվիրված է Արշակ Բ-ի թագավորության վերջին տարիներին։ Հայկազյանը ստեղծել է ողբերգական կերպար՝ թագավորը, որը գիտակցում է իր անզորությունը, բայց չի կարողանում փոխել ընթացքը։ Վեպի կենտրոնական դրվագը Արշակի մահն է Անձավ բերդում։

«Մամիկոնյանների վերադարձը» (1885) Հայկազյանի ամենահայտնի գործն է։ Վեպի հերոսները՝ Վարդան Մամիկոնյանի ժառանգները, վերադառնում են Հայաստան Բյուզանդիայի աքսորից։ Նրանք գտնում են երկիրը ավերված, ժողովուրդը՝ ճնշված։ Վեպի վերջում հերոսները միանում են ապստամբությանը։

Հայկազյանի պատմվածքները հրատարակվել են «Տարեգիրք հայոց» (Ազգային) ամսագրում։ Նրա լեզուն հարուստ է հնաբանություններով, որոնք հեղինակը հավաքել է ժողովրդական խոսվածքներից։

Գրականագետ Ս. Ալիշանյանը նշել է, որ Հայկազյանի վեպերում «պատմական ճշմարտությունը երբեմն զոհաբերվում է հետաքրքրական սյուժեի համար»։ Այնուամենայնիվ, նրա գործերը մեծ ժողովրդականություն են վայելել։

ՀԱՅԿԱԶՅԱՆ

Ա. Հայկազյան. Պատմական վիպասան. Ծնվել է 1847 թ. Ռոստովում (Ռուսաստան)։ Ավարտել է Ռոստովի գիմնազիան։ Աշխատել է տարբեր պաշտոններում։ Մահացել է 1917 թ. Պետերբուրգում։

Հայկազյանի առաջին վեպը «Ոսկե գանձը» (1879) պատմում է 17-րդ դարի մասին։ Գլխավոր հերոսը՝ երիտասարդ ազնվական Արտավազդ Մամիկոնյանը, պայքարում է լեհական ներխուժման դեմ։ Վեպը գրված է ռոմանտիկ ոճով, հարուստ է արկածային սյուժետային գծերով։

«Վերջին Արշակունին» (1882) նվիրված է Արշակ Բ-ի թագավորության վերջին տարիներին։ Հայկազյանը ստեղծել է ողբերգական կերպար՝ թագավորը, որը գիտակցում է իր անզորությունը, բայց չի կարողանում փոխել ընթացքը։ Վեպի կենտրոնական դրվագը Արշակի մահն է Անձավ բերդում։

«Մամիկոնյանների վերադարձը» (1885) Հայկազյանի ամենահայտնի գործն է։ Վեպի հերոսները՝ Վարդան Մամիկոնյանի ժառանգները, վերադառնում են Հայաստան Բյուզանդիայի աքսորից։ Նրանք գտնում են երկիրը ավերված, ժողովուրդը՝ ճնշված։ Վեպի վերջում հերոսները միանում են ապստամբությանը։

Հայկազյանի պատմվածքները հրատարակվել են «Տարեգիրք հայոց» (Ազգային) ամսագրում։ Նրա լեզուն հարուստ է հնաբանություններով, որոնք հեղինակը հավաքել է ժողովրդական խոսվածքներից։

Գրականագետ Ս. Ալիշանյանը նշել է, որ Հայկազյանի վեպերում «պատմական ճշմարտությունը երբեմն զոհաբերվում է հետաքրքրական սյուժեի համար»։ Այնուամենայնիվ, նրա գործերը մեծ ժողովրդականություն են վայելել։

ԴԱԿՈՒԺՈՒՆԻ

Յ. Դաշտամանդ.

Ռ. Ղազարյանի «Ծաղկաձոր» (Цветочная Поляна) պատմական վեպում գործում է Ծաղկաձոր գյուղի ազնվական ընտանիքը՝ Դակուժունիները։ Գլխավոր հերոսը՝ Տիրան Դակուժունի, ծնվել է 1783 թ. Վեպի սկզբում նա 17 տարեկան է։ Նրա հայրը՝ Գրիգոր Դակուժունի, մահացել է 1779 թ.։

Տիրանի մայրը՝ Աննա Դակուժունի, ծնունդով Ամիրխանյան, Ղարաբաղի մելիքական տոհմից է։ Նրա հորեղբայրը՝ Սարգիս Ամիրխանյան, Ղարաբաղի մելիքներից մեկն է։

Վեպում նկարագրված են Ծաղկաձորի գյուղական կյանքը, հարսանեկան ավանդույթները, հարևանների հետ հարաբերությունները։ Հեղինակը մանրամասն նկարագրում է գյուղի տները, հագուստը, սեղանի ուտեստները։

Տիրանի հարսանիքը նշանակված է 1801 թ. հունվարի 7-ին։ Հարսնացուն՝ Մարիամ Ավետիսյան, Շուշիից է։ Հարսանիքը տևում է երեք օր։ Հրավիրված են 300 հյուր։ Սեղանին դրված են 12 տեսակ միս, 9 տեսակ հացեղեն, մրգեր և քաղցրավենիք։

Վեպի վերջում Տիրանը մեկնում է Թիֆլիս՝ ուսումը շարունակելու։ Նրա ճանապարհորդությունը տևում է 6 շաբաթ։ Նա ճանապարհին կանգ է առնում Գանձակում, Ելիզավետպոլում և Ղազախում։

Վեպի ժանրը՝ պատմական։ Տեսակը՝ ընտանեկան։ Ոճը՝ ռեալիստական։ Վեպը գրված է ռուսերեն։ Հատորը՝ 412 էջ։ Հրատարակվել է 1901 թ. Պետերբուրգում

ՎԱՂՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿԵՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿԵՐ

ՎԱՂՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ԱՄՍԱԳԻՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿԵՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻ